

Rabbi Akiva and Rebbe Shimon: Guardians of the Soul

ל"ג בעומר, תשע"ה

(1) פרי צדיק – ל"ג בעומר, אות א

...וברבי עקיבא שהיה שורש תורה שבעל פה שהיה דורש כתרי אותיות (כדאיתא מנחות כ"ט ב) ואיתא במדרש (תנחומא חוקת ח') דברים שלא נגלו למשה נגלו לרבי עקיבא וחביריו, וכל יקר ראתה עינו זה רבי עקיבא וחביריו, והיינו כתר דדרשו בגמרא (מגילה ט"ז ב) יקר אלו תפילין שבראש שהם למעלה כמו כתר. **ולא יכלו לקבוע יום הלולא ביום פטירת רבי עקיבא מפני שנהרג.** ועל זה אמרו (מנחות שם) כך עלה במחשבה לפני דהיינו שהיה משורש מחשבה, והיה נקרא עקיבא בן יוסף שהיה כמו משיח בן יוסף דאיתא בגמרא (סוכה נ"ב א) שיהרג, ומן הסתם היה נצרך להיות כן לטובת ישראל, וכן היה נצרך ברבי עקיבא, **ולכן קבעו ההלולא ביום פטירת רבי שמעון בן יוחאי שהיה בו תרומות מתרומות מדותיו של רבי עקיבא...**

(2) מסכת ברכות דף סא:

בשעה שהוציאו את ר' עקיבא להריגה זמן ק"ש היה והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל והיה מקבל עליו עול מלכות שמים אמרו לו תלמידיו רבינו עד כאן אמר להם **כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה "בכל נפשך" אפילו נוטל את נשמתך** אמרתי מתי יבא לידי ואקיימנו ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד יצתה ב"ק ואמרה אשריך ר"ע שיצאה נשמתך באחד אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה זו תורה וזו שכרה (תהלים יז, יד) ממתים ידך י"י ממתים וגו' אמר להם חלקם בחיים יצתה בת קול ואמרה אשריך ר"ע שאתה מזומן לחיי העוה"ב:

(3) בעל שם טוב הקדוש זי"ע

נשמה

(4) אהלי שם – פרשת בא, עמ' נה (ר' שם קלינגברג זצ"ל הי"ד)

"רבי עקיבא" עולה כמנין "נשמה" (=395) בסוד נשמת חיים...

(5) משנה – סוטה דף מט.

משמת ר"ע בטל כבוד התורה

(6) רמב"ם – פירוש המשנה (שם)

...אבל מה שאמר גם ברי' עקיבא בטל כבוד התורה, רוצה לומר רבוי הלמוד, והוא אמרם משמת ר' עקיבא בטלו זרועי תורה ונסתתמו מעינות החכמה.

(7) רש"י (שם)

בטל כבוד תורה - שהיה נותן לבו לדרוש כל קוץ וקוץ של כל אות וכ"ש תיבות יתירות ואותיות יתירות כגון בת ובת אני דורש (סנהדרין דף נא:) וזהו כבוד תורה גדול שאין בה דבר לבטלה:

(8) מנחות דף כט:

אמר רב יהודה אמר רב בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות אמר לפניו רבש"ע מי מעכב על ידך אמר לו אדם אחד יש שעתיד להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות...

(9) תהלים – פרק נז, פסוק ט

עֲוֹנָה כְּבוֹדִי עֲוֹנָה הִנָּבֵל וְכִנּוֹר אֶעֱרָה שְׁחָר.

10 מצודות ציון (שם)

כבודי - היא הנשמה שהוא כבוד הגוף.

11 מצודת דוד (שם)

עורה - אז אדבר אל נשמת, עורה כבודי לדבר בשיר ועורה הנבל וכנור לנגן בהם בעת אעירה השחר להודות לה':

12 תהלים - פרק ל, פסוק יג

למען יזמרך כבוד ולא ידם ד' אלקי לעולם אודך.

13 רד"ק (שם)

למען יזמרך כבוד, והוא הנפש, כנגד מה שאמר: "היודך עפר", אבל הכבוד יזמרך ויודך.

14 נדרים דף סב.

תניא (דברים ל, כ) "לאהבה את ד' אלקיך לשמע בקלו ולדבקה בו" שלא יאמר אדם אקרא שיקראוני חכם אשנה שיקראוני רבי אשנן שאהיה זקן ואשב בישיבה אלא למד מאהבה וסוף הכבוד לבא שנאמר (משלי ז, ג) "קשרם על אצבעותיך כתבם על לוח לבך" ואומר (משלי ג, יז) דרכיה דרכי נועם ואומר (משלי ג, יח) עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

15 ונכתב בספר - חלק א, עמ' קלב (ר' יעקב מאיר שכטער שליט"א)

איתא בחז"ל נדרים ס"ב ע"א למוד מאהבה וסוף הכבוד לבוא. וניתן לבאר, דהרי כל התכלית והמטרה הוא לעבוד את הבורא ית' מאהבה ומיראה, כי זהו רצונו ית', ומה שייד כאן "כבוד", ומי זקוק לכבוד הזה שיבוא בסוף? והרי צריכים לעבדו, לאהבה אותו וליראה אותו בכדי להתקרב אליו ולהדבק בו, ולהגיע לשרשינו, משום שזהו רצונו, ולא עבור הכבוד? ומצאתי בספר (אינו זכור לי שמו) המבאר שנשמת האדם קרויה "כבוד"... וזה ביאור למוד מאהבה ולבסוף תזכה שתבוא הנשמה.

16 אותך אבקש - שבועות, עמ' 152 (ר' אברהם צבי קלוגער שליט"א)

"כבוד" פירושו לקחת דבר שנראה פשוט כלפי חוץ ולגלות את מהותו האמיתית והנסתרת. בעולם הזה לא ברור לעין כל שהשי"ת הוא זה שעושה ובורא את הכל. אנחנו מכריזים שהשי"ת הוא המלך ובכך מגלים את המציאות האמיתית הנסתרת שלו. זה מה שנקרא "כבוד ה'". השי"ת הסתיר את עצמו בעולם הזה כדי שאנחנו נוכל לכבד אותו, לגלות ולהכריז שהוא בעצם המלך. זו התכלית של כל הבריאה.

17 מגן אברהם - סימן תקסה, ס"ק ה (בשם מנהגי מהרי"ל)

אין לומר האדרת והאמונה בצבור כי אם ביה"כ.

18 תפלת "האדרת והאמונה" (מאת רבי משולם בן קלונימוס)¹

הפתר והכבוד לחי עולמים

19 אבות - פרק ד

רבי שמעון אומר, שלשה כתרים הם, כתר תורה וכתר כהנה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן.

¹ מקורו בהיכלות רבתי - פרק כו

20) רע"ב (שם) [וכן ברשב"ץ]

שלושה כתרים הם - הכתובים בתורה, **שחייבה התורה לנהוג בהם כבוד**:
 כתר תורה - כתיב ביה) **ויקרא יט** (והדרת פני זקן, זה שקנה חכמה:
 כתר כהונה - כתיב ביה) (שם כא) וקדשתו קדוש יהיה לך:
 כתר מלכות - כתיב ביה) **דברים יז** (שום תשים עליך מלך, שתהא אימתו עליך):

21) אורה ושמחה – עמ' כת, אות נג (ר' אברהם שמחה מבארניב זי"ע)

איתא בספר אמרי נועם בשם הספרים הקדושים אשר ר' שמעון הוא סוד הנשמה עי"ש, ויש לרמוז כ"ל הנשמ"ה תהלי"ל (=915) גיממריא רב"י שמעון ב"ר יוחאי במספר מכוון.

22) נתיב התורה – פרק יב (מהר"ל מפראג זצ"ל)

ומתו גם כן שלשים ושנים ימים כמנין כבוד דהוא ל"ב, מפני שלא נהגו כבוד זה בזה, ובל"ג בעומר שהוא י"ח אייר פסקו, כי אייר מספרו ארץ וי"ח בחודש שהוא חי דהיינו **ארץ חי** באותו יום פסקו מלמות כי התורה היא ארץ חי בימינה, וכאשר קבלו עונשם כמספר כבוד אז חזר להם מיום י"ח אייר שהוא כמספר ארץ חי אריכת ימים, שנאמר בתורה (שם) "אורך ימים בימינה", אף על גב דאמר שמתו מפסח ועד עצרת, מכל מקום הגזירה פסקה בל"ב בעומר שלא חלה עוד אחד רק אותם שחלו קודם מתו לאחר ל"ג בעומר.

23) ויקרא (אחרי מות) – פרק יח, פסוק ה

וּשְׁמַרְתֶּם אֶת חֻקֹּתַי וְאֶת מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֲתֶם הָאֲדָם וְחַי בָּהֶם אָנִי ד'.

24) ספר יצירה – פרק ה, משנה ט

המליך אות ו' בהרהור וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם שור בעולם ואייר בשנה וכוליא ימנית בנפש זכר ונקבה.

25) שמות (בשלח) – פרק יד, פסוקים יט-כא (ע"פ אורה ושמחה – ל"ג בעומר, אות א)

וַיִּסַּע מִלְּאֲדָה הָאֱלֹקִים הַהַלְלֵךְ לִפְנֵי מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּסַּע עִמּוּד הָעֲנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֹד מֵאַחֲרֵיהֶם.
 וַיָּבֹא בֵּין מַחְנֵה מִצְרַיִם וּבֵין מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל וַיְהִי הָעֲנָן וְהַרְשֵׁף וַיָּאָר אֶת הַלְלִילָה וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלְלִילָה.
 וַיֵּט מִשָּׁה אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם וַיּוֹלֶךְ ה' אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קְדָיִם עֲזָה כָּל הַלְלִילָה וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם לְחַרְבָּה וַיִּבְקְעוּ הַמָּיִם.

26) תהלים – פרק קג, פסוק א

לְדָוִד בְּרָכִי נַפְשִׁי אֶת ד' וְכָל קָרְבִי אֶת שֵׁם קְדָשׁוֹ.

27) תהלים – פרק קג, פסוק ב

בְּרָכִי נַפְשִׁי אֶת ד' וְאֵל תִּשְׁכַּחֵי כָּל גְּמוּלָיו.

28) תהלים – פרק קג, פסוק כב

בְּרָכּוֹ ד' כָּל מַעֲשָׂיו בְּכָל מְקוֹמוֹת מְמַשְׁלָתוֹ בְּרָכִי נַפְשִׁי אֶת ד'.

29) תהלים – פרק קד, פסוק א

בְּרָכִי נַפְשִׁי אֶת ד', ד' אֱלֹקֵי גְדֻלַּת מְאֹד הוֹד וְהִדָּר לְבָשֶׁת.

(30) תהלים – פרק קד, פסוק לה
 יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את ד' הללו יה.

(31) מסכת ברכות דף י.

הני חמשה ברכי נפשי כנגד מי אמרן דוד? לא אמרן אלא כנגד הקב"ה וכנגד נשמה מה הקב"ה מלא כל העולם אף נשמה מלאה את כל הגוף מה הקדוש ברוך הוא רואה ואינו נראה אף נשמה רואה ואינה נראית מה הקב"ה זן את כל העולם כלו אף נשמה זנה את כל הגוף מה הקב"ה טהור אף נשמה טהורה מה הקב"ה יושב בחדרי חדרים אף נשמה יושבת בחדרי חדרים יבא מי שיש בו חמשה דברים הללו וישבח למי שיש בו חמשה דברים הללו:

(32) בראשית רבה - פרשה יד, אות ט

חמשה שמות נקראו לה, **נפש, רוח, נשמה, יחידה, חיה, נפש**, זה הדם שנאמר (דברים יב) כי הדם הוא הנפש, רוח, שהיא עולה ויורדת שנאמר (קהלת ג) מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה, נשמה, זו האופיה, דברייתא אמרין האופיתא טבא, חיה, שכל האברים מתים והיא חיה בגוף, יחידה, שכל האברים משנים שנים, והיא יחידה בגוף

(33) דעה את ה' – עמ' 394 [וכן בעמ' 27] (ר' אברהם ישעיהו טרופ)

בספר תהלים מופיע המשפט "ברכי נפשי את ד'" חמש פעמים. ובגמרא ברכות (י ע"א)... המקובלים מסבירים שחמישה "ברכי נפשי את ד'", הם כנגד חמשת חלקי הנשמה הנקראים נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה. וזוהי גם המשמעות הפנימית של הגמרא הנ"ל. וראה זה פלא! המילים "ברכי נפשי את ד'" (=1099) הם בגמטריה בדיוק נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה!!

(34) דגל מחנה אפרים – פרשת האזינו

"תורת ד' תמימה משיבת נפשי" (תהלים יט, ח). דהנה ידוע זאת התורה אדם כמו שיש באדם רמ"ח אברים ושס"ה גידים כן יש בתורה רמ"ח מצוות עשה ושס"ה לא תעשה וכל מצוה שייך לאבר פרטי מהאדם כדי לחיות האבר ההוא ממקור המצוה ההוא נמצא מכל התורה בכלל נובע חיות לכל האדם וכמו שיש באדם ה' בחינות נפש רוח נשמה חיה יחידה כן יש לתורה הקדושה גופי תורה ורוחניות התורה פרד"ס רזין סתימין, וכמו שאמר א"י זללה"ה על אנכ"י ראשי תיבות אינא נפשי כיתבית י'הבית (שבת קד). נפשי היינו התורה וכו', ולכך כפי השתדלות ויגיעות האדם בתורה כך היא חיות הקדושה שממשיך לעצמו או נפש התורה או שאר בחינותיה והוא שכתב בזוהר הקדוש זכה יהבין ליה רוח עיין שם, וזהו (תהלים יט, ח) "תורת ד' תמימה" היינו שאין בה שום מחסור רק כל הבחינות שבעולם יש בה ולכך היא "משיבת נפשי" היינו שיוכל לזכות על ידי התורה לכל ה' מדריגות הנ"ל... וזה אמרתי כבר על הפסוק (ויקרא יח, ה) "אשר יעשה האדם וחי בהם" וחי"י ראשי תיבות חיה יחידה היינו שיוכל גם כן לזכות לבחינות חיה יחידה על ידי התורה הקדושה...

(35) י"ח אייר – יו"ד חייית אלי"ף יו"ד יו"ד רי"ש

(36) שער יששכר – מאמרי חודש אייר, מאמר גל עיני, אות י (האדמו"ר ממונקאטש זי"ע)

שמעון בן יוחאי עולה מחיה מתים י"ל ע"כ בכח רשב"י פסקו למות מתלמידי ר"ע והוא בחי ביטול המיתה לבחי' מחיה מתים...

37) שיח שרפי קודש – חלק ה, דף מז: -מח.

סיפך לי חסיד אחד זקן ונכבד אשר בעת שהי' שמעו של הרבי מקאצק הולך בכל הארץ שמע בעל בית אחד מעיר גאריי מחוז טאמאשאוו שהי' יליד עיר טאמאשאוו מקום מולדתו של הרבי מקאצק זצלה"ה והתפלא מאוד ואמר הוא יהי' רבי? והלא אני למדתי עמו יחד בחדר אחד בהיותינו קטנים? וכאשר החסידים שמעו זאת התחילו לחקור אצלו על התנהגות הקאצקער בהיותו עוד קטן ואמר שאינו יודע כלום כי התנהג א"ע כשאר הילדים רק פעם אחת הלך המלמד עם הילדים בל"ג בעומר אל ההר כדרך המלמדים ושם יש הרים גדולים וגבוהים וכאשר המלמד עם הילדים כבר הלכו לביתם ראו שהנער הוא הרבי הרבי מקאצק זצלה"ה איננו, הלכו עוד הפעם אל ההר לחפוש אותו, וראו שהוא שוכב בפישוט ידים ורגלים על ההר והלכו ושמעו שאומר הפסוק "לְבִי וּבְשָׂרִי יִרְנְנוּ אֶל אֱ-לֹהֵי חַי".

38) תהלים – פרק פד, פסוק ג

נְכַסְפָּה וְגַם כָּלְתָה נַפְשִׁי לְחַצְרוֹת יְהוָה לְבִי וּבְשָׂרִי יִרְנְנוּ אֶל אֱ-לֹהֵי חַי.

39) בשרי = ר"ת רבי שמעון בר יוחאי